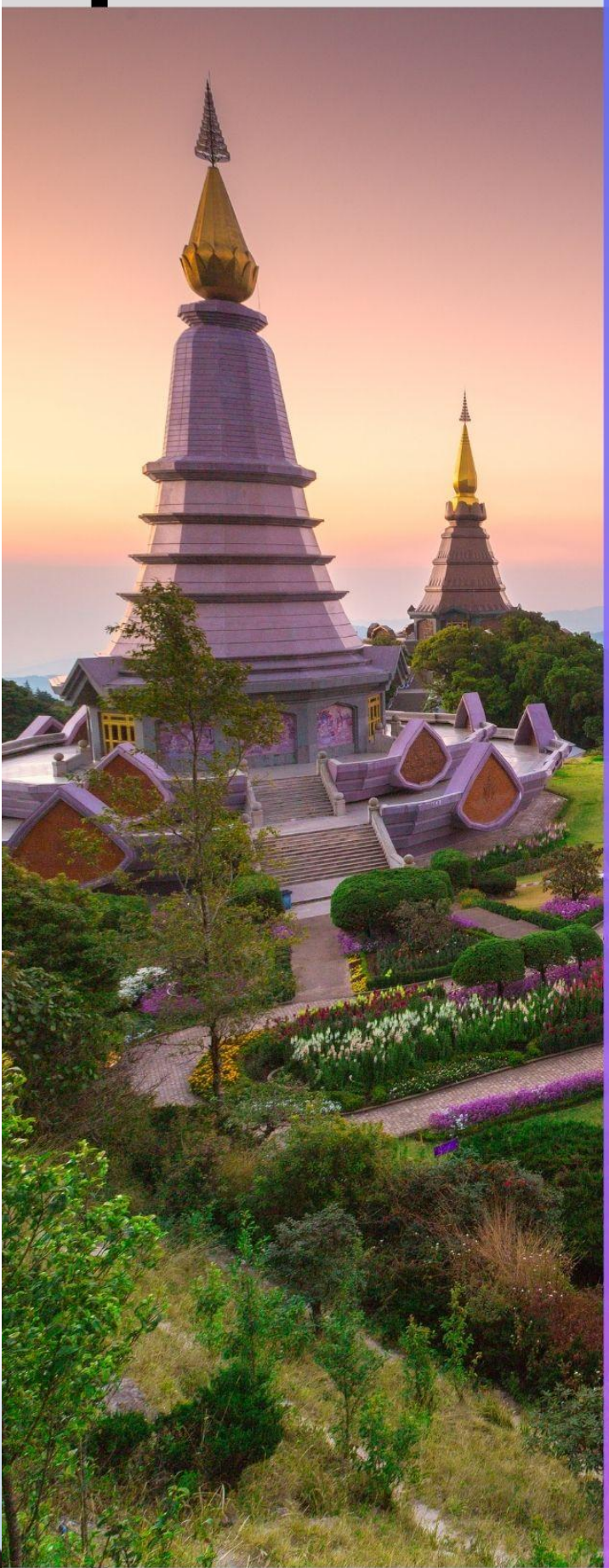

นโยบาย ธรรมภิบาลข้อมูล

Data Governance Policy

จังหวัดเชียงราย

นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล

(Data Governance Policy)

ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้การบริหารงานภาครัฐและการให้บริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน รวมทั้งให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐ ตลอดจนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกันอย่างมั่นคง ปลอดภัย และอยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล ประกอบกับที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้ออกประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการภายใต้หลักธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ โดยถือเป็นหลักการและแนวทางในการกำกับดูแลข้อมูลของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีคุณภาพ ถูกต้อง และครบถ้วน อันจะส่งผลให้การให้บริการแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลของจังหวัดเชียงราย เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และให้ข้อมูลมีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน มั่นคงปลอดภัย รวมทั้งสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อป้องกันภัยคุกคามหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการและการใช้ข้อมูล ตลอดจนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสอดคล้องกับกรอบแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ จึงเห็นสมควรกำหนด **“นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล”** ขึ้น โดยกำหนดให้มีมาตรฐาน (Standard) แนวทางการปฏิบัติ (Guideline) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) และวิธีการปฏิบัติ (Work Instruction) ที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูล ทั้งนี้ ภายใต้กรอบขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ดังต่อไปนี้

๑. ขอบเขต

๑) การจัดทำนโยบายการดำเนินการด้านธรรมาภิบาลข้อมูล มีขอบเขตครอบคลุมถึงการบริหารจัดการข้อมูลให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒) นโยบายด้านธรรมาภิบาลข้อมูลนี้ให้ใช้บังคับกับผู้ดูแลข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูล และเจ้าหน้าที่ทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของจังหวัดเชียงรายโดยให้ดำเนินการเผยแพร่นโยบายฉบับนี้ให้บุคลากรทุกระดับในจังหวัดเชียงรายได้รับทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

๓) ให้มีการดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนานโยบายให้มีความเหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

/๒. วัถตุประสงค์...

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้จังหวัดเชียงราย มีนโยบายด้านข้อมูล (Data Policy) ที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการข้อมูลภายใต้กรอบแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และเป็นไปตามระเบียบและแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง

๒) เพื่อกำหนดขอบเขตของระบบบริหารและการจัดการข้อมูลของจังหวัดเชียงราย โดยอ้างอิงตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ พร้อมทั้งมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง

๓) เพื่อกำหนดมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติ และวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้บริหาร บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในความสำคัญของธรรมาภิบาลข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูล ตลอดจนปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

๔) เพื่อใช้เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาและปรับปรุงระบบธรรมาภิบาลข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลของจังหวัดเชียงราย ให้ข้อมูลมีคุณภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย และเป็นไปตามมาตรฐานสากลภายใต้นโยบายด้านธรรมาภิบาลข้อมูล

๓. คำนิยาม

“คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล” (Data Governance Council) หมายถึง คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลของจังหวัดเชียงราย

“บุคลากร” หมายถึง ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของจังหวัดเชียงราย

“หน่วยงานภายนอก” หมายถึง องค์กรหรือหน่วยงานที่จังหวัดเชียงราย อนุญาตให้มีสิทธิในการเข้าถึงหรือใช้ข้อมูล หรือใช้งานระบบสารสนเทศของจังหวัดเชียงราย โดยได้รับสิทธิตามประเภทการใช้งาน และต้องรับผิดชอบในการรักษาความลับของจังหวัดเชียงราย โดยไม่ได้รับอนุญาต

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายถึง อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงการทำงานเข้าด้วยกัน โดยมีการกำหนดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติที่ทำให้สามารถประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

“ระบบสารสนเทศ” หมายถึง ซอฟต์แวร์ระบบหรือซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของจังหวัดเชียงราย

“ข้อมูล” (Data) หมายถึง สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือเรื่องอื่นใด ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะเกิดจากลักษณะของสิ่งนั้นเองหรือผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพถ่ายดาวเทียม ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือตรวจวัด การสำรวจระยะไกล หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถทำให้ปรากฏข้อมูลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

“ชุดข้อมูล” (Datasets) หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อนำมาจัดเป็นชุดข้อมูลให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล

/“บัญชีข้อมูล”...

“บัญชีข้อมูล” (Data Catalog) หมายถึง เอกสารแสดงรายการของชุดข้อมูลที่จำแนกและจัดกลุ่มหรือจัดประเภทข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของจังหวัดเชียงราย

“พจนานุกรมข้อมูล” (Data Dictionary) หมายถึง ตารางหรือชุดข้อมูลที่ใช้อธิบายรายละเอียดของข้อมูลในแต่ละแถวหรือคอลัมน์

“เมทาดาตา” (Metadata) หมายถึง คำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้าง เนื้อหา รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งที่มา และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

“การบริหารจัดการข้อมูล” (Data Management) หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง รวบรวม จัดเก็บ เก็บถาวร ทำลาย ประมวลผล ใช้งาน แลกเปลี่ยน เชื่อมโยง และเปิดเผยข้อมูล

“บริกรข้อมูล” (Data Steward) หมายถึง บุคลากรของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือบุคลากรจากสำนัก/กอง ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบด้านการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล

“ผู้สร้างข้อมูล” (Data Creator) หมายถึง บุคลากรของกอง/ศูนย์/กลุ่มงาน ที่มีหน้าที่บันทึก แก้ไข ปรับปรุง หรือลบข้อมูลให้สอดคล้องกับโครงสร้างที่กำหนด รวมถึงทำงานร่วมกับบริกรข้อมูลในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพและความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล

“ผู้ใช้ข้อมูล” (Data User) หมายถึง บุคคลที่ได้รับอนุญาต (Authorized Users) ให้สามารถใช้งาน บริหาร หรือดูแลรักษาระบบสารสนเทศของ จังหวัดเชียงราย ตามสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบ

“ผู้ดูแลระบบสารสนเทศ” (System Administrator) หมายถึง บุคลากรของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้มีหน้าที่ดูแลระบบและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และสามารถเข้าถึงระบบเพื่อจัดการฐานข้อมูลของเครือข่ายคอมพิวเตอร์

“บุคคลภายนอก” หมายถึง ผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการภายนอก (Third Party) รวมถึงผู้ร้องเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของจังหวัดเชียงราย โดยใช้ระบบสารสนเทศที่จังหวัดเชียงรายจัดเตรียมไว้ให้บริการสำหรับบุคคลภายนอก

“เจ้าของข้อมูล” (Data Owner) หมายถึง บุคลากรของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบข้อมูลของจังหวัดเชียงราย รวมถึงผู้บังคับบัญชาของบุคลากรดังกล่าว โดยเจ้าของข้อมูลมีหน้าที่รับผิดชอบและจะได้รับผลกระทบโดยตรงในกรณีที่ข้อมูลสูญหาย

“สิทธิของผู้ใช้งาน” หมายถึง สิทธิทั่วไป สิทธิเฉพาะ สิทธิพิเศษ และสิทธิอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานระบบสารสนเทศของ จังหวัดเชียงราย โดย จังหวัดเชียงราย เป็นผู้พิจารณากำหนดสิทธิในการใช้ทรัพย์สิน

“บัญชีผู้ใช้งาน” (User Account) หมายถึง ชื่อผู้ใช้งาน (User Name) และรหัสผ่าน (Password) ที่ใช้ในการเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย หรือระบบสารสนเทศ

“คุณภาพข้อมูล” (Data Quality) หมายถึง ตัวชี้วัดเชิงปริมาณของความพร้อมในการใช้งานข้อมูล โดยประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy) ความครบถ้วน (Completeness) ความสอดคล้อง (Consistency) และความเป็นปัจจุบัน (Timeliness)

/“สารสนเทศ”...

“สารสนเทศ” (Information) หมายถึง ข้อเท็จจริงที่ได้จากการประมวลผลและจัดระเบียบข้อมูล ซึ่งอาจอยู่ในรูปของตัวเลข ข้อความ หรือภาพกราฟิก เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าใจและนำไปใช้ในการบริหาร การวางแผน การตัดสินใจ หรือวัตถุประสงค์อื่น ๆ

“การเข้าถึง” หมายถึง การเข้าสถานที่ หรือการใช้งานข้อมูลทั้งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือทางกายภาพ รวมถึงการรับรู้ข้อมูล

“การควบคุมการเข้าถึง” หมายถึง การอนุญาต การกำหนดสิทธิ การเปลี่ยนแปลง การเพิกถอน หรือการยกเลิกสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

“การควบคุมการใช้งานสารสนเทศ” หมายถึง การตรวจสอบ การอนุมัติ และการกำหนดสิทธิ หรือการมอบอำนาจให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงหรือใช้งานเครือข่ายหรือระบบสารสนเทศ ทั้งทางอิเล็กทรอนิกส์และทางกายภาพ รวมถึงการเพิกถอนหรือยกเลิกสิทธิการเข้าถึง

“ทรัพย์สิน” (Asset) หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่าหรือคุณค่าต่อหน่วยงาน และเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลสารสนเทศ ซึ่งหน่วยงานเป็นเจ้าของ เช่า ว่าจ้าง พัฒนา หรือจัดซื้อ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ สารสนเทศ (Information) ซอฟต์แวร์ (Software) ทรัพย์สินที่มีรูปร่าง (Physical Asset) บริการสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Service) และบุคลากร (People)

/ส่วนที่ ๑...

ส่วนที่ ๑
บทนำ

๑. ข้อมูล

ข้อมูล ถือเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อการดำเนินภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ โดยจังหวัดเชียงรายตระหนักถึงความสำคัญของการนำข้อมูลมาใช้ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล เพื่อให้การได้มาซึ่งข้อมูล การจัดเก็บ และการนำไปใช้เป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย มีความมั่นคงปลอดภัย เคารพและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคล และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลของจังหวัดเชียงราย มีคุณภาพและมีการเชื่อมโยงภายใต้กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลจึงได้จัดให้มี **“คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล”** ทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายของการบริหารจัดการข้อมูล กำหนดขอบเขต ตรวจสอบสภาพแวดล้อมของธรรมาภิบาลข้อมูล รวมถึงกำหนดนิยามและมาตรฐานของข้อมูลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังแสดงในภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลจังหวัดเชียงราย

/๒. วิสัยทัศน์...

๒. วิสัยทัศน์ธรรมาภิบาลข้อมูล

“จังหวัดเชียงรายมุ่งสู่การเป็นจังหวัดอัจฉริยะที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลคุณภาพ ภายใต้หลักธรรมาภิบาลข้อมูล เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โปร่งใส ปลอดภัย และเชื่อมโยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ”

๓. พันธกิจธรรมาภิบาลข้อมูล

๑) ส่งเสริมการจัดการข้อมูลภาครัฐอย่างมีคุณภาพ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อรองรับการตัดสินใจเชิงนโยบายและการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลของจังหวัด ให้มีมาตรฐานเดียวกัน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างปลอดภัยและเป็นระบบ

๓) กำหนดแนวทาง มาตรการ และกลไกการกำกับดูแลข้อมูล ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล ได้แก่ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และการมีส่วนร่วม

๔) สนับสนุนการใช้ข้อมูลในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของจังหวัดเชียงรายอย่างยั่งยืน โดยเน้นการใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่ ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การเกษตร และการค้าชายแดน

๕) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกของบุคลากรภาครัฐทุกระดับ เกี่ยวกับการจัดการข้อมูลและความสำคัญของธรรมาภิบาลข้อมูล เพื่อการพัฒนาระบบราชการยุคดิจิทัล

๔. เป้าหมายธรรมภิบาลข้อมูล

๑) จัดตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลระดับจังหวัด (Data Governance Council) และแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูล (Chief Data Officer: CDO) เพื่อกำกับดูแล ทิศทาง และการดำเนินงานด้านข้อมูลของจังหวัดให้เป็นระบบ

๒) กำหนดนโยบายด้านข้อมูลของหน่วยงานในจังหวัดเชียงราย ให้ครอบคลุมประเด็นด้านคุณภาพ ความเชื่อมโยง ความมั่นคงปลอดภัย และความเป็นส่วนตัวของข้อมูลตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

๓) พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐในจังหวัดเชียงราย ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานด้านการจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อขับเคลื่อนจังหวัดด้วยข้อมูล

๔) ส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อเพิ่มคุณค่าและประโยชน์จากการใช้ข้อมูลร่วมกัน

๕) พัฒนาและยกระดับการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data) ของจังหวัดเชียงราย ให้เป็นระบบ มีมาตรฐาน โปร่งใส และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการบริการประชาชนได้อย่างแท้จริง

/๕. ยุทธศาสตร์...

๕. ยุทธศาสตร์ธรรมาภิบาลข้อมูล

๑) เสริมสร้างโครงสร้างการกำกับดูแลข้อมูลระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ

- จัดตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลระดับจังหวัด และแต่งตั้ง CDO อย่างชัดเจน
- นิยามบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

๒) กำหนดนโยบายและมาตรฐานการจัดการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดอย่างเป็นระบบ

- จัดทำแนวทาง นโยบาย และมาตรฐานการบริหารจัดการข้อมูลให้ครอบคลุมทุกมิติ เช่น ความถูกต้อง ความครบถ้วน การเข้าถึง และความปลอดภัย
- ประเมินความพร้อมและพัฒนาระบบการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลของหน่วยงาน

๓) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านข้อมูลในทุกระดับ

- จัดฝึกอบรมและส่งเสริมความรู้ด้าน Data Governance, Data Quality, Data Security และ Open Data
- สร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลอย่างมีธรรมาภิบาลและสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย

๔) ขับเคลื่อนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

- พัฒนาแนวปฏิบัติด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข้ามหน่วยงาน (Inter-agency Data Sharing)
- ส่งเสริมการใช้ข้อมูลร่วมกันในรูปแบบที่เป็นประโยชน์ต่อการบริการประชาชนและการพัฒนาพื้นที่

๕) ส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data) อย่างเป็นระบบและโปร่งใส

- พัฒนาแพลตฟอร์ม Open Data ของจังหวัดเชียงราย
- กำหนดมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดทางเศรษฐกิจและสังคมได้

/ส่วนที่ ๒...

ส่วนที่ ๒
โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูล

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ รวมถึงเพื่อแสดงลำดับขั้นของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูล ตลอดจนสิทธิในการใช้งานข้อมูลตามลำดับขั้น สำนักงานฯ จึงได้กำหนดโครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑) คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council)ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และทิศทางการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูล รวมทั้งกำกับดูแลให้การดำเนินงานด้านข้อมูลของหน่วยงานเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

๒) ทีมบริกรข้อมูล (Data Steward Team)ประกอบด้วยบุคลากรที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านข้อมูลตามที่คณะกรรมการฯ กำหนด ทั้งในด้านคุณภาพ ความปลอดภัย การจัดเก็บ การเชื่อมโยง และการบูรณาการข้อมูล

๓) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูล (Data Stakeholders)หมายถึงกลุ่มบุคลากรหรือหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลของหน่วยงาน และมีสิทธิในการเข้าถึงหรือใช้งานข้อมูลตามที่ได้รับอนุญาต ภายใต้หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้

โดยโครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลจะแสดงให้เห็นถึงลำดับชั้นความรับผิดชอบ สิทธิการเข้าถึง และแนวทางการปฏิบัติของแต่ละกลุ่มบุคคลตามที่ปรากฏใน ภาพที่ ๒ (โครงสร้างเชิงหน้าที่) และ ภาพที่ ๓ (โครงสร้างตามตำแหน่ง) เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของหน่วยงานอย่างมีระบบ

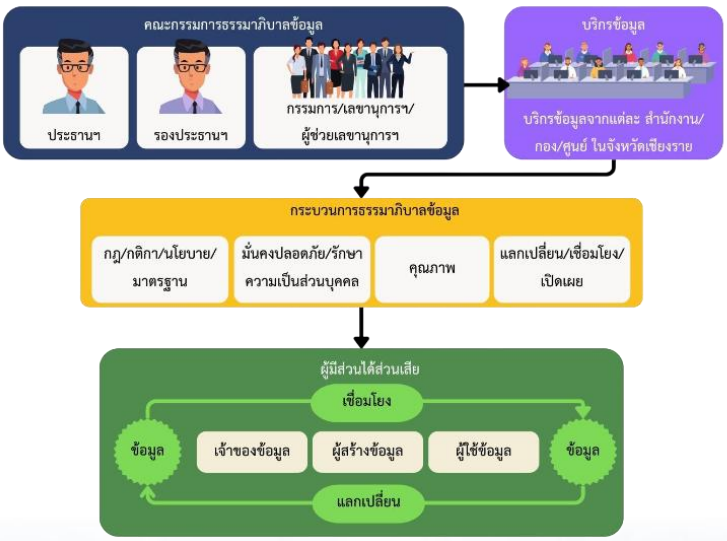

ภาพที่ ๒ โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลของจังหวัดเชียงราย

/ภาพที่ ๓...

ภาพที่ ๓ โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลตามตำแหน่งของจังหวัดเชียงราย

/๑. คณะกรรมการ...

๑) คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดความต้องการด้านข้อมูลของหน่วยงาน ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รวมถึงพิจารณาอนุมัตินโยบายด้านข้อมูล เกณฑ์การประเมินคุณภาพข้อมูล หลักเกณฑ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล การจำแนกระดับความลับของข้อมูล รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูล นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ตลอดจนกำหนดแนวทางเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลของจังหวัดเชียงราย ทำหน้าที่ในฐานะ คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) ของจังหวัด

๒) ทีมบริกรข้อมูล (Data Steward Team) มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำกับดูแล ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของหน่วยงานให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลกำหนด โดยมีภารกิจหลัก ดังนี้

(๑) ดำเนินการบริหารจัดการและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อกำหนด และมาตรฐานที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลกำหนด

(๒) ติดตามผลการดำเนินงาน และรวบรวมข้อเสนอแนะจากการดำเนินงาน เพื่อรายงานและนำเสนอข้อมูลให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย หรือคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

(๓) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ตลอดจนดำเนินการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล วิเคราะห์ผลจากการตรวจสอบ และรายงานผลให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องทราบ

(๔) ประสานงานและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านข้อมูลภายในส่วนงานของตน เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานด้านข้อมูลมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลข้อมูล โดยการดำเนินงานทั้งหมดอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

๓) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูล (Data Stakeholders) กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่มีบทบาทหรือมีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลของหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้ใช้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการข้อมูล โดยมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลแก่ทีมบริกรข้อมูล (Data Steward Team) และคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูล (Data Stakeholders) ประกอบไปด้วย

(๑) เจ้าของข้อมูล (Data Owners) มีหน้าที่ความรับผิดชอบ คือ

- ตรวจสอบดูแลข้อมูลโดยตรง
- สร้างความมั่นใจในการบริหารจัดการข้อมูลให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบ หรือกฎหมาย

/➢ ทบทวน...

- ทบทวนและอนุมัติการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล
- ทำความสะอาดข้อมูล (Data Cleansing)
- ให้สิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลและจัดชั้นความลับของข้อมูล

(๒) ผู้สร้างข้อมูล (Data Creator) มีหน้าที่ความรับผิดชอบ คือ

- บันทึก แก้ไข ปรับปรุง หรือลบข้อมูลให้สอดคล้องกับโครงสร้างที่ถูกกำหนดไว้
- ทำหน้าที่ร่วมกับบริกรข้อมูลในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพข้อมูล และความมั่นคงปลอดภัย

(๓) ผู้ใช้งานข้อมูล (Data User) มีหน้าที่ความรับผิดชอบ คือ

- นำข้อมูลไปใช้งานทั้งในระดับปฏิบัติงานและระดับบริหาร
- สนับสนุนการกำกับดูแลข้อมูลโดยการให้ความต้องการในการใช้ข้อมูล
- รายงานประเด็นปัญหาที่พบระหว่างการใช้ข้อมูล ทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัยของ ข้อมูลไปยังบริกรข้อมูล

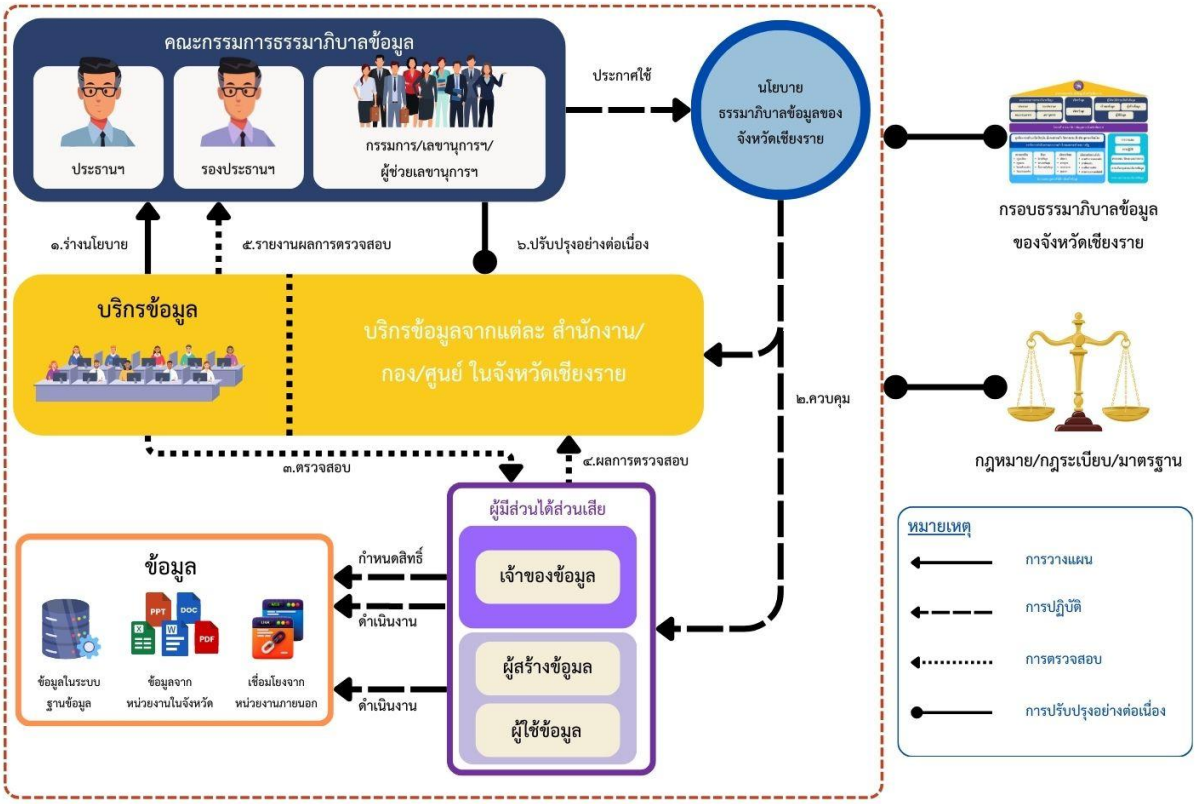

ภาพที่ ๔ ขั้นตอนการดำเนินงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลข้อมูล

/ส่วนที่ ๓...

ส่วนที่ ๓
การเชื่อมโยงข้อมูล

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรฐาน กระบวนการ บุคลากร บทบาทและความรับผิดชอบ ตลอดจนเทคโนโลยีที่จังหวัดเชียงราย ต้องปฏิบัติในการดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูล (Data Integration) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลข้อมูล และสามารถสนับสนุนภารกิจของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

๒. แนวปฏิบัติ

๑) บริกรข้อมูลของฝ่ายผู้ส่งจะเป็นผู้รับแจ้งเหตุเมื่อฝ่ายผู้รับพบปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูลหรือคุณภาพของข้อมูลที่ได้รับ โดยบริกรข้อมูลของทั้งสองฝ่ายมีหน้าที่ร่วมกันในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๒) บริกรข้อมูลของฝ่ายผู้ส่งมีหน้าที่รับเรื่องและติดตามปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเชื่อมโยงข้อมูล รวมทั้งดำเนินการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในหน่วยงาน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ต้องมีการจัดทำเอกสารมาตรฐานการเชื่อมโยงข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย รายการชื่อชุดข้อมูล วันและเวลาในการส่งออกข้อมูล และวันและเวลาที่ผู้รับได้รับข้อมูล พร้อมทั้งจัดเก็บบันทึกประวัติการส่ง การรับ และการเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละหน่วยงานภายในจังหวัดเชียงรายไว้เป็นหลักฐานเพื่อการตรวจสอบและอ้างอิง

๔) การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต้องยึดตามคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) และข้อมูลอ้างอิงของชุดข้อมูลนั้นอย่างเคร่งครัด

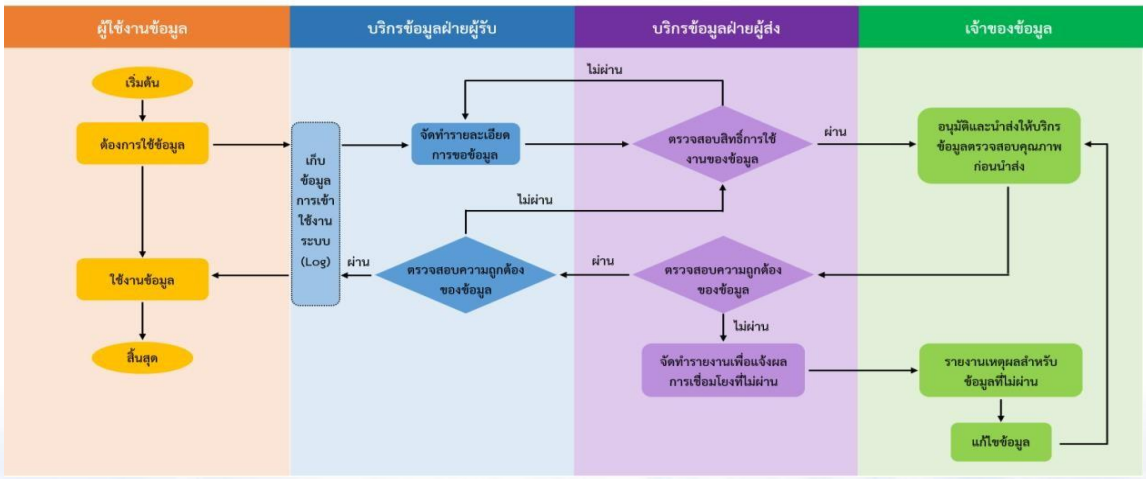

ภาพที่ ๕ กระบวนการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภายในจังหวัดเชียงราย

/ส่วนที่ ๔...

ส่วนที่ ๔
การจัดชั้นความลับของข้อมูล

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงาน การจัดสรรและบริหารบุคลากร บทบาทและความรับผิดชอบ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจังหวัดเชียงราย พึงยึดถือและปฏิบัติเป็นแนวทางในการจัดชั้นความลับของข้อมูลให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๒. แนวปฏิบัติ

๑) การจัดลำดับชั้นความลับของข้อมูล เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลของจังหวัดเชียงรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ ข้อมูลทุกชุดจะต้องได้รับการจัดลำดับชั้นความลับตามระดับความอ่อนไหวและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปิดเผยข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

(๑) ระดับที่ ๑: ข้อมูลสาธารณะ ข้อมูลที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณะได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล หน่วยงาน หรือความมั่นคงของรัฐ และสามารถนำไปใช้ได้โดยเสรี

(๒) ระดับที่ ๒: ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดา ซึ่งสามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

(๓) ระดับที่ ๓: ข้อมูลลับของทางราชการ ข้อมูลที่อยู่ในครอบครองหรือภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีคำสั่งหรือข้อกำหนดให้สงวนไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของรัฐหรือของภาคเอกชน โดยมีการกำหนดชั้นความลับเป็น "ลับ" "ลับมาก" หรือ "ลับที่สุด" ตามลำดับ

(๔) ระดับที่ ๔: ข้อมูลด้านความมั่นคง ข้อมูลที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย เสถียรภาพของสังคม ความเป็นปึกแผ่นของประเทศ หรือความปลอดภัยจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ

๒) การจัดลำดับชั้นความลับของข้อมูลให้ดำเนินการโดยทีมบริกรข้อมูล (Data Steward) และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Committee)

๓) คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลต้องกำหนดให้มีวาระการประชุมเกี่ยวกับการทบทวนระดับชั้นความลับของข้อมูล อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

/๔) ข้อมูล...

๔) ข้อมูลในแต่ละฟิลด์ภายในชุดข้อมูลเดียวกันให้ถือว่ามีระดับชั้นความลับเท่ากัน ทั้งนี้ ในกรณีที่ข้อมูลดังกล่าวถูกจัดอยู่ในระดับที่ ๒, ระดับที่ ๓ หรือระดับที่ ๔ ต้องมีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลภายในองค์กรอย่างชัดเจน

๕) การเผยแพร่ข้อมูลที่จัดอยู่ในระดับที่ ๑ (ข้อมูลสาธารณะ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Committee) หรือผู้ที่ได้รับหน้าที่มอบหมาย

๖) สำหรับข้อมูลที่จัดอยู่ในระดับที่ ๒ ขึ้นไป จะต้องมีกระบวนการในการร้องขอข้อมูลก่อนการเข้าถึงหรือใช้งานข้อมูลดังกล่าว

๗) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ร่วมพิจารณาและรับทราบคำร้องขอการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๘) เจ้าของข้อมูลมีหน้าที่ร่วมพิจารณาอนุมัติคำร้องขอการเข้าถึงข้อมูลร่วมกับบริกรข้อมูล และต้องดำเนินการตรวจสอบและทบทวนระดับชั้นความลับของข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ

๙) บริกรข้อมูลมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้งานข้อมูลสาธารณะ และดำเนินการประเมินผลกระทบด้านการคุ้มครองข้อมูล (Data Protection Impact Assessment: DPIA)

๑๐) เจ้าของข้อมูลมีหน้าที่ร่วมอนุมัติคำร้องขอการเข้าถึงข้อมูลร่วมกับบริกรข้อมูล เพื่อให้การใช้ข้อมูลเป็นไปอย่างเหมาะสมและปลอดภัย

๑๑) การดำเนินการในกรณีที่ผู้ร้องขอข้อมูลไม่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่เหมาะสมกับประเภทของข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลส่วนบุคคล การร้องขอข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการผ่านส่วนงานที่บุคคลเจ้าของข้อมูลสังกัด โดยต้องแจ้งวัตถุประสงค์ในการร้องขออย่างชัดเจน ทั้งนี้ เจ้าของข้อมูลและบริกรข้อมูลของฝ่ายทรัพยากรบุคคลจะต้องรับทราบคำร้องขอดังกล่าว และมีสิทธิปฏิเสธการร้องขอ เว้นแต่มีประกาศหรือแนวทางที่จังหวัดเชียงราย กำหนดไว้รองรับ

(๒) ข้อมูลลับของทางราชการ การร้องขอข้อมูลลับของทางราชการต้องดำเนินการผ่านส่วนงานที่เป็นเจ้าของข้อมูล โดยให้เจ้าของข้อมูลและบริกรข้อมูลของหน่วยงานภายในจังหวัดเชียงรายที่รับผิดชอบข้อมูลดังกล่าวร่วมกันพิจารณาคำร้องขอ ทั้งนี้ หากข้อมูลมีลักษณะอ่อนไหวหรือมีความเสี่ยงสูงต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลก่อนอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูล

(๓) ข้อมูลด้านความมั่นคง การร้องขอข้อมูลด้านความมั่นคงต้องดำเนินการผ่านส่วนงานที่เป็นเจ้าของข้อมูล และจะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลเท่านั้น

๑๒) ระดับชั้นความลับต้องระบุไว้ในคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) พร้อมทั้งบันทึกการร้องขอข้อมูลไว้ด้วย

/ส่วนที่ ๕...

ส่วนที่ ๕

นโยบายและแนวปฏิบัติกระบวนการจัดการข้อมูลตามวงจรชีวิตข้อมูล

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทุกระยะของวงจรชีวิตข้อมูล ตั้งแต่การสร้าง จัดเก็บ ใช้งาน เผยแพร่ ปรับปรุง ไปจนถึงการทำลายหรือเก็บถาวร พร้อมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการข้อมูลที่ถูกต้อง ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลข้อมูล รักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและลดความเสี่ยงจากการรั่วไหล การเข้าถึงโดยมิชอบ หรือการใช้ข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย การวางแผน และการพัฒนาระบบงานของหน่วยงานด้วยข้อมูลที่มีคุณภาพ

๒. แนวปฏิบัติ

๑) ระยะการสร้างข้อมูล (Create)

(๑) หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการจัดทำข้อมูลตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นแบบเดียวกัน หรือให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องและเป็นที่ยอมรับในระดับองค์กรหรือระดับสากล

(๒) ต้องกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในการนำเข้าข้อมูล รวมถึงการกำกับดูแลการเข้าถึงข้อมูลอย่างชัดเจน

(๓) ต้องกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล ตลอดจนวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลให้สอดคล้องกับระดับความลับของข้อมูลและนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล

(๔) ต้องกำหนดระยะเวลาในการทบทวนสิทธิการเข้าถึงข้อมูล และวิธีการในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการเข้าถึงข้อมูลให้เหมาะสมกับสถานการณ์และระดับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

(๕) หน่วยงานผู้สร้างข้อมูลมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และความสอดคล้องกับข้อเท็จจริงของข้อมูลตั้งต้น พร้อมทั้งจัดทำบันทึกและจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลที่หน่วยงานกำหนด

๒) ระยะการรวบรวมและการจัดเก็บข้อมูล (Collect/Store)

(๑) การรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการใช้งานและวัตถุประสงค์ในการดำเนินภารกิจของหน่วยงาน ทั้งนี้ ให้จัดทำข้อมูลเมทาดาตา (Metadata) ประกอบชุดข้อมูลที่จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล

/(๒) ในการณี...

(๒) ในกรณีที่มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล หน่วยงานจะต้องดำเนินการแจ้งให้เจ้าของข้อมูลรับทราบหรือขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลล่วงหน้า และเลือกใช้ฐานทางกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด

(๓) ต้องกำหนดกระบวนการในการทดสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่จัดเก็บ เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลมีคุณภาพและสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) หน่วยงานต้องกำหนดและดำเนินมาตรการที่เหมาะสมในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลที่จัดเก็บไว้ เพื่อป้องกันการเข้าถึง การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต

(๕) ต้องกำหนดคุณลักษณะหรือข้อกำหนดทางเทคนิคของระบบจัดเก็บข้อมูลให้สามารถรองรับมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัย ตลอดจนสนับสนุนการควบคุมคุณภาพของข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

(๖) ต้องมีแนวทางหรือมาตรการในการสำรองข้อมูลกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด หรือเหตุฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถเรียกคืนและใช้งานข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่ส่งผลกระทบต่อภารกิจของหน่วยงาน

๓) ระยะการคัดแยกข้อมูล (Classify)

(๑) หน่วยงานต้องกำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และแนวทางในการเผยแพร่ข้อมูลสำหรับผู้ใช้งานภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานอย่างชัดเจน เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปโดยถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับระดับชั้นความลับของข้อมูล ตลอดจนข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) หน่วยงานต้องดำเนินการปรับปรุงและออกแบบกระบวนการเปิดเผยข้อมูลให้มีความเรียบง่าย ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนและความซับซ้อนให้น้อยที่สุด โดยไม่กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล และยังคงไว้ซึ่งความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการให้บริการข้อมูล

๔) ระยะการประมวลผลหรือการใช้ข้อมูล (Process/Use)

(๑) หน่วยงานต้องกำหนดแนวปฏิบัติและมาตรฐานที่ชัดเจนในการประมวลผลข้อมูล รวมถึงจัดให้มีการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การใช้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับนโยบายขององค์กร

(๒) ในกรณีที่มีการประมวลผลข้อมูลที่มีความลับ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลที่มีการจัดชั้นความลับในระดับอื่น ๆ ให้ดำเนินการภายใต้ขอบเขต เงื่อนไข และวัตถุประสงค์ที่ได้รับการประกาศหรือกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อคุ้มครองข้อมูลดังกล่าวไม่ให้ถูกนำไปใช้ในทางที่คลาดเคลื่อนหรือเกินความจำเป็น

(๓) หน่วยงานต้องกำหนดกระบวนการ ตลอดจนเทคโนโลยีที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลให้มีความชัดเจน ครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม การเริ่มดำเนินการ ระหว่างการดำเนินงาน จนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ทั้งนี้ต้องให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านความมั่นคงปลอดภัยและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาคุณภาพและความปลอดภัยของข้อมูลตลอดระยะเวลาการใช้งาน

/๕) ระยะการ...

๕) ระยะการปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูล (Concealment/Disclosure)

(๑) การกำหนดระดับชั้นความลับของข้อมูลต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือแนวนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงต้องคำนึงถึงความมั่นคงของประเทศ ความลับทางราชการ และสิทธิส่วนบุคคล ทั้งนี้ ต้องมีการตรวจสอบสิทธิในการเข้าถึงและนำข้อมูลไปใช้ของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้การเปิดเผยหรือปกปิดข้อมูลเป็นไปอย่างเหมาะสม และรักษาคุณภาพรวมถึงความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล

(๒) ให้มีการเปิดเผยข้อมูลเมทาดาตา (Metadata) หรือคำอธิบายชุดข้อมูล ควบคู่กับข้อมูลที่มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจบริบทและขอบเขตของข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

(๓) หน่วยงานต้องกำหนดช่องทางในการเปิดเผยข้อมูลให้ชัดเจน โดยให้เป็นช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) ต้องกำหนดระยะเวลาในการทบทวนสิทธิการเข้าถึงข้อมูล และวิธีการในการเปิดเผยข้อมูลให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย นโยบาย หรือสถานการณ์ที่อาจส่งผลต่อการใช้ข้อมูล

(๕) ห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง นโยบาย หรือแนวปฏิบัติของหน่วยงานโดยเด็ดขาด

(๖) การเปิดเผยข้อมูลจะต้องอยู่ภายใต้ฐานทางกฎหมายที่ชัดเจน หรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลอย่างถูกต้องก่อนจึงจะสามารถเปิดเผยได้

(๗) การเปิดเผยข้อมูลจะต้องอยู่ภายใต้ฐานทางกฎหมายที่ชัดเจน หรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลอย่างถูกต้องก่อนจึงจะสามารถเปิดเผยได้

๖) ระยะการตรวจสอบข้อมูล (Inspect)

(๑) หน่วยงานต้องกำหนดให้มีการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ หรือระบบที่ให้บริการข้อมูลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าระบบมีความปลอดภัยและสามารถรองรับการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ต้องสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมเป็นไปตามแนวทาง มาตรฐาน หรือข้อกำหนดที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ เพื่อสร้างความโปร่งใสและสามารถรับรองความถูกต้องของกระบวนการเปิดเผยข้อมูล

(๓) ในกรณีที่ตรวจพบว่าข้อมูลที่จัดเก็บไว้มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่ถูกต้อง หน่วยงานจะต้องดำเนินการแจ้งให้เจ้าของข้อมูลรับทราบ เพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

/๗) ระยะการ...

๗) ระยะการทำลายข้อมูล (Destroy)

(๑) หน่วยงานต้องกำหนดระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลให้เหมาะสมกับประเภทของข้อมูลแต่ละประเภท โดยพิจารณาจากความจำเป็นในการใช้งานข้อกฎหมาย และนโยบายของหน่วยงาน เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

(๒) ต้องกำหนดอำนาจในการอนุมัติ สิทธิในการเข้าถึง และวิธีการยืนยันตัวบุคคลของผู้ที่มีหน้าที่ในการดำเนินการทำลายข้อมูล เพื่อให้มั่นใจว่าการทำลายข้อมูลดำเนินไปโดยบุคคลที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามขั้นตอน

(๓) ในกรณีที่มีการร้องขอจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลให้ดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูล ผู้ควบคุมข้อมูลหรือหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลต้องดำเนินการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อข้อตกลงระหว่างเจ้าของข้อมูลกับผู้ควบคุมข้อมูล หรือบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๔) หน่วยงานต้องกำหนดขั้นตอนและวิธีการในการทำลายข้อมูลอย่างชัดเจน พร้อมจัดเก็บคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) ของข้อมูลที่ถูกทำลายไว้ เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการตรวจสอบภายหลังและยืนยันว่าการทำลายข้อมูลได้ดำเนินการอย่างถูกต้อง

(๕) ต้องมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการจัดเก็บและการทำลายข้อมูลแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

/ส่วนที่ ๖...

ส่วนที่ ๖
สิทธิการเข้าถึงข้อมูล

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดขอบเขตและระดับสิทธิของผู้ใช้งานในการเข้าถึงข้อมูลให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ โดยคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และการใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๒. แนวปฏิบัติ

๑) ทุกชุดข้อมูลต้องมีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลในรูปแบบเมทริกซ์ CRUD (Create – Read – Update – Delete) เพื่อแสดงสิทธิในการสร้าง เข้าถึงเพื่ออ่าน แก้ไข และลบข้อมูลอย่างชัดเจน

๒) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลต้องพิจารณาและกำหนดตามตำแหน่งงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่ง

๓) สิทธิในการเข้าใช้งานระบบสารสนเทศกำหนดเป็นรายบุคคล โดยต้องมีการยืนยันตัวตนก่อนการใช้งาน

๔) ทุกแอปพลิเคชันหรือระบบสารสนเทศของหน่วยงานต้องปฏิบัติตามสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด

๕) บริกรข้อมูลมีหน้าที่ตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูลที่ผิดปกติหรือมีความเสี่ยง พร้อมรายงานต่อคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

๖) ผู้ใช้งานข้อมูลที่มีหน้าที่ในการนำเข้าข้อมูลต้องปฏิบัติตามสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลที่ได้รับการกำหนดโดยคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

๗) คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลเป็นผู้ให้ความเห็นชอบสิทธิการเข้าถึงข้อมูลในแต่ละระบบ

๘) ผู้ดูแลระบบไม่มีสิทธิดำเนินการแก้ไขข้อมูลโดยลำพัง การแก้ไขข้อมูลต้องผ่านการพิจารณาและความเห็นชอบจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล โดยคำนึงถึงชั้นความลับหรือระดับผลกระทบของข้อมูล

๙) บริกรข้อมูลต้องกำหนดสิทธิตามตำแหน่งงาน และฝ่ายสารสนเทศต้องควบคุม ตรวจสอบความถูกต้อง

๑๐) ให้มีการทบทวนสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๑๑) การเข้าถึงและสร้างข้อมูลต้องมีการจัดเก็บบันทึก (Log) สำหรับตรวจสอบย้อนหลัง

๑๒) สิทธิตามตำแหน่งงานต้องกำหนดในระบบ Active Directory และให้เป็นไปตามกระบวนการที่กำหนด ให้เป็นไปตามกระบวนการที่แสดงไว้ในภาพที่ ๖ และภาพที่ ๗ ตามลำดับ

/ภาพที่ ๖...

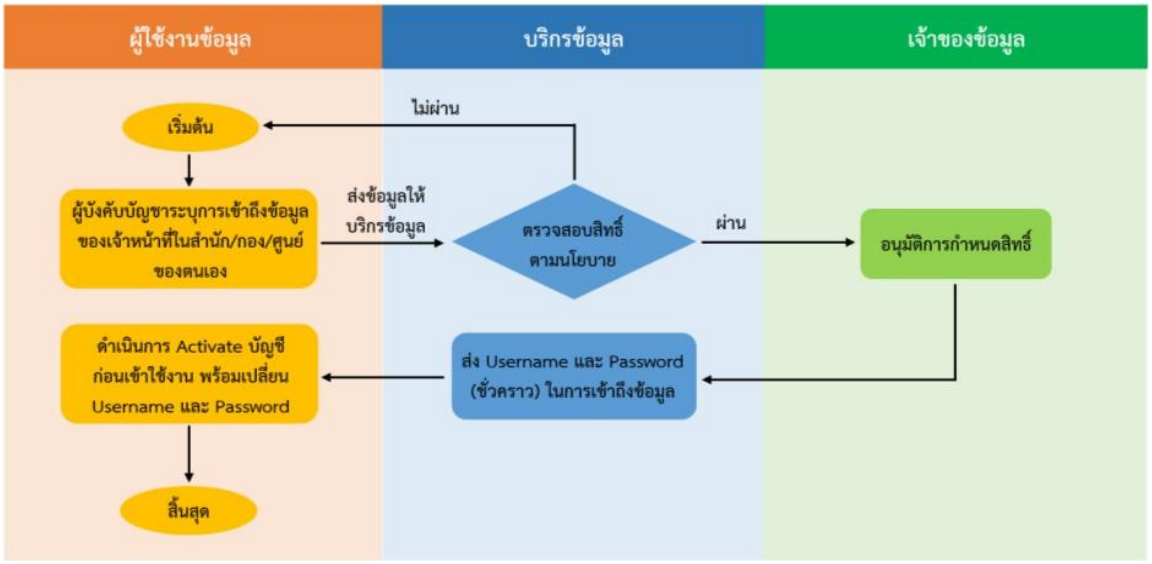

ภาพที่ ๖ กระบวนการขอสิทธิการเข้าถึง

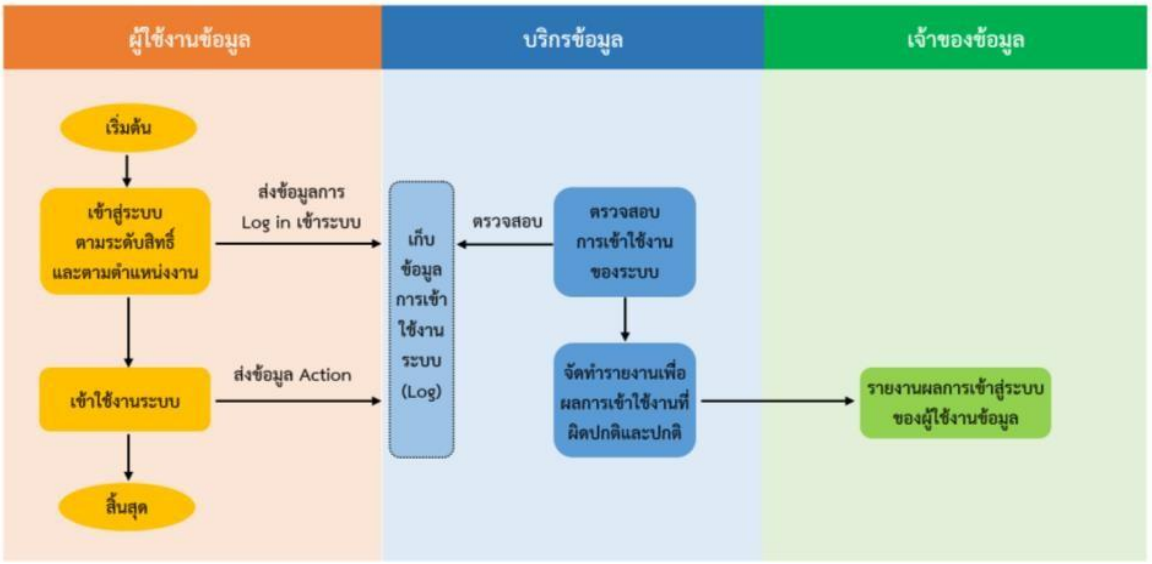

ภาพที่ ๗ กระบวรการตรวจสอบสิทธิการเข้าถึงข้อมูล

/ส่วนที่ ๗...

ส่วนที่ ๗

คุณภาพข้อมูล

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ข้อมูลที่หน่วยงานจัดเก็บและใช้ในการปฏิบัติงานมีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. แนวปฏิบัติ

๑. ชุดข้อมูลทุกชุดต้องมีคุณภาพข้อมูลที่ครอบคลุมอย่างน้อยใน ๔ ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy) ความครบถ้วน (Completeness) ความสอดคล้อง (Consistency) และความเป็นปัจจุบัน (Timeliness)

- ๑.๑. ความถูกต้องของข้อมูลต้องได้รับการตรวจสอบโดยบริกรข้อมูล และดำเนินการแก้ไขโดยเจ้าของข้อมูล
- ๑.๒. ความครบถ้วนของข้อมูลต้องสามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจนตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในแต่ละชุดข้อมูล
- ๑.๓. ความสอดคล้องของข้อมูลต้องสามารถตรวจสอบได้โดยอ้างอิงจากมาตรฐานข้อมูลที่กำหนดไว้ในแต่ละชุดข้อมูล
- ๑.๔. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูลต้องสามารถประเมินได้โดยการเปรียบเทียบกับฟิลด์อ้างอิงที่แสดงถึงเวลา ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่หน่วยงานกำหนด

๒. การกำกับดูแลคุณภาพข้อมูลให้ดำเนินการโดยเจ้าของข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูล และบริกรข้อมูลในระดับสำนัก กอง ศูนย์ หรือกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง โดยต้องผ่านการพิจารณาและเห็นชอบจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

๓. คุณภาพข้อมูลต้องแนบไปกับการใช้งานข้อมูล พร้อมทั้งคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) เพื่อสนับสนุนการตีความและการใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง

๔. ต้องมีการทบทวนคุณภาพข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลยังคงมีความถูกต้อง ครบถ้วน สอดคล้อง และเป็นปัจจุบัน

๕. ในกรณีที่มีการนำเข้าข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูลต้องรับผิดชอบในการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลก่อนดำเนินการนำเข้า

๖. เมื่อข้อมูลได้รับการนำเข้าสู่ระบบแล้ว บริกรข้อมูลในแต่ละสำนัก กอง ศูนย์ หรือกลุ่มงานต้องดำเนินการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลโดยรวมอีกครั้ง หากพบข้อผิดพลาด บริกรข้อมูลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลรับทราบ และดำเนินการประสานให้เจ้าของข้อมูลดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง

/๗.หากมีความจำเป็น...

๗. หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหรือทบทวนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพข้อมูล ให้เสนอเรื่องต่อที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) เพื่อพิจารณา

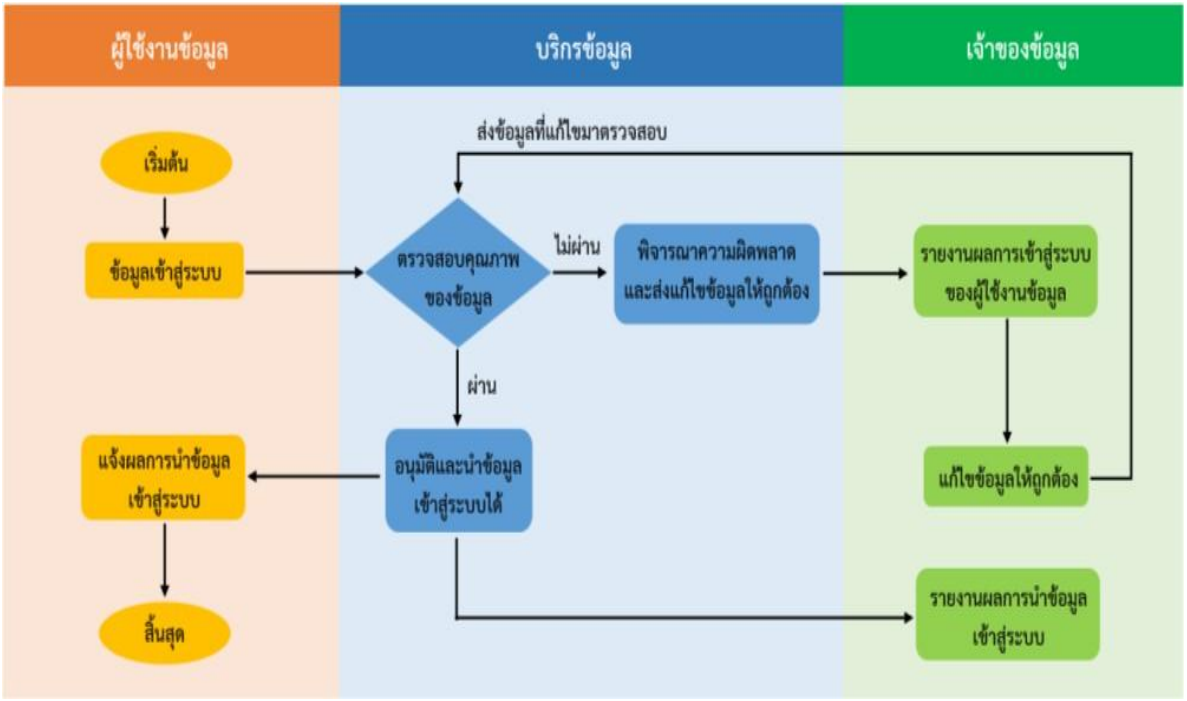

ภาพที่ ๘ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

/ส่วนที่ ๘...

ส่วนที่ ๘

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับกฎหมายและนโยบายของจังหวัดเชียงราย โดยคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัย ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล และสิทธิของเจ้าของข้อมูล

๒. การปฏิบัติหน้าที่

๑) คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) ของจังหวัดเชียงราย มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำกับดูแล และส่งเสริมการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล โดยมีภารกิจหลัก ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแนวทางด้านข้อมูลของหน่วยงานกำหนดความต้องการ ให้ข้อเสนอแนะ และพิจารณาอนุมัตินโยบายเกี่ยวกับข้อมูล เช่น นโยบายด้านคุณภาพข้อมูล ความมั่นคงปลอดภัย ชั้นความลับ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) สนับสนุนการกำกับดูแลข้อมูลในระดับหน่วยงาน ให้ข้อเสนอแนะด้านการจัดการข้อมูลต่อบริกรข้อมูล (Data Steward) สนับสนุนการดำเนินนโยบายด้านข้อมูล และจัดสรรทรัพยากรจากแต่ละหน่วยงานภายในจังหวัดเชียงราย เพื่อให้การดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

(๓) กำกับ ติดตาม และยกระดับคุณภาพข้อมูล นำข้อมูลไปใช้ประกอบการวิเคราะห์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ และกำกับดูแลการดำเนินงานด้านข้อมูลให้มีคุณภาพ เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติและมาตรฐานของหน่วยงาน รวมถึงติดตาม ประเมินผล และทบทวนการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

(๔) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และเผยแพร่ข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การใช้ข้อมูลเกิดประโยชน์สูงสุดต่อภารกิจของจังหวัดเชียงราย โดยคำนึงถึงคุณภาพ ความถูกต้อง และความปลอดภัยของข้อมูล

(๕) การประสานงานและการประชุมคณะกรรมการ มอบหมายให้เลขานุการและคณะกรรมการเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภายในจังหวัดเชียงราย จัดประชุมเพื่อพิจารณานโยบาย และติดตามการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการ รวมถึงประสานงานกับบริกรข้อมูลเพื่อนำประเด็นปัญหาข้อเสนอแนะ หรือข้อร้องเรียนมาพิจารณา

/(๖) การพัฒนา...

(๖) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร จัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลให้แก่บุคลากรของหน่วยงานภายในจังหวัดเชียงราย อย่างทั่วถึง และกำหนดให้มีการปรับปรุงและอบรมหลักสูตรให้ทันสมัยอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๗) การเผยแพร่ข้อสรุปและนโยบายด้านข้อมูล เผยแพร่ผลการประชุม มติ ข้อสรุป มาตรฐาน และนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้บุคลากรของหน่วยงานภายในจังหวัดเชียงรายทราบ และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง

(๘) การประชุมคณะกรรมการ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อรับทราบปัญหา ปรับปรุง แก้ไขนโยบาย และพิจารณาตัดสินใจในประเด็นสำคัญด้านข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน

๒) บริกรข้อมูล (Data Steward)

(๑) กำกับดูแลและรายงานผลการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

(๒) นิยามข้อมูลและความต้องการด้านคุณภาพร่วมกับเจ้าของข้อมูลร่วมกับเจ้าของข้อมูลในการนิยามข้อมูล กำหนดความต้องการด้านคุณภาพข้อมูล และความมั่นคงปลอดภัย เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน

(๓) บริหารจัดการตามนโยบายและแนวทางที่กำหนด ควบคุมและบริหารจัดการการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และมาตรฐานที่กำหนดโดยคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล รวมถึงติดตามข้อเสนอแนะและรายงานผลให้แก่ผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูลหรือคณะกรรมการฯ เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน

(๔) ตรวจสอบความสอดคล้องและคุณภาพข้อมูล ตรวจสอบความสอดคล้องของการดำเนินงานกับนโยบายที่กำหนดไว้ ตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพของข้อมูล พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอแก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล และผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบ

(๕) ประสานงานภายในหน่วยงาน ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานด้านข้อมูลภายในกอง/ศูนย์/กลุ่มงาน เพื่อให้การจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างราบรื่น และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

/๓) เจ้าของข้อมูล...

๓) เจ้าของข้อมูล มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและบริหารจัดการข้อมูลให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรฐาน กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและกำกับดูแลข้อมูลในความรับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) ทบทวนและให้ความเห็นชอบ หรือร่วมอนุมัติการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลในขอบเขตความรับผิดชอบ

(๓) ตรวจสอบคุณภาพข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูล โดยประสานความร่วมมือกับผู้ให้บริการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

(๔) กำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล และจัดระดับความลับของข้อมูล เพื่อเสนอให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลพิจารณาอนุมัติ

(๕) ควบคุมและกำกับการดำเนินงานของผู้ใช้ข้อมูลให้เป็นไปตามกรอบนโยบาย มาตรการและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

๔) ผู้สร้างข้อมูล มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึก แก้ไข ปรับปรุง หรือลบข้อมูลตามโครงสร้าง รูปแบบ และมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ให้บริการข้อมูล (Data Steward) ในการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล แก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล รวมถึงดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลตามแนวทางที่กำหนด

/ส่วนที่ ๙...

ส่วนที่ ๙

กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. วัตถุประสงค์

เพื่ออ้างอิงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวนโยบาย และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

๒. แนวปฏิบัติ

๑) การเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อแสดงถึงความโปร่งใส ในการดำเนินงาน และความสามารถในการตรวจสอบได้จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน รวมถึงเป็นการ สนับสนุนให้มีการนำข้อมูลที่เปิดเผยไปสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลมีดังนี้

(๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ ในมาตราที่ ๕๙ ได้ระบุว่า รัฐต้องเปิดเผย ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือ เป็นความลับของทางราชการ

(๒) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้มีการ เปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงโดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่างๆ

(๓) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มี ๓ ประเด็นที่เกี่ยวกับการเปิดเผย ข้อมูล ได้แก่

- ข้อมูลภาครัฐต้อง “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”
- กำหนดหลักเกณฑ์และกลไกการเปิดเผยข้อมูล
- กำหนดประเภทข้อมูลที่เปิดเผยได้และเปิดเผยไม่ได้

/๒) การเชื่อมโยง...

๒) การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล

การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญต่อการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเป็นประโยชน์ในการขอใช้บริการจากประชาชนหรือหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้มีการพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ดิจิทัลที่จำเป็น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้ มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้งมีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ โดยมีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ เกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่ มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ เพื่อให้เข้าถึงบริการได้อย่างสะดวก

๓) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy Data Protection) เป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐต้องดำเนินการ โดยจะต้องมีการรวบรวม จัดเก็บ ใช้หรือเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และสร้างความมั่นใจในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดประเภทข้อมูลที่เปิดเผยได้ และเปิดเผยไม่ได้ ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาในกรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างมี หลักเกณฑ์

(๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ กลไกและมาตรการที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(๓) ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ระบุเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้ว่า “กำหนดให้ภาครัฐที่ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องมีนโยบายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วน บุคคล”

๔) การรักษาความลับ

การรักษาความลับทางราชการเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเป็นการป้องกัน ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อภาครัฐ ทั้งในด้านชื่อเสียง การเงิน ความสามารถในการพัฒนาประเทศและความ มั่นคงของประเทศ โดยมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้มี ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ได้แก่ กำหนดนิยามข้อมูลข่าวสารลับ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรักษาความลับของหน่วยงานภาครัฐ

/(๒) แนวทาง...

(๒) แนวทางปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล เอกสาร และสถานที่ที่จัดทำขึ้นจาก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

๕) ประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

(๑) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล โดย มีการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน อย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการ ให้บริการและเข้าถึงประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

(๒) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้หน่วยงานของ รัฐ หน่วยงานควบคุมและกำกับดูแล หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ต้องดำเนินการตาม มาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อรักษาสถานะของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบ คอมพิวเตอร์

(๓) ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง มาตรฐานการรักษาความปลอดภัย ของระบบสารสนเทศตามวิธีการแบบปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยกำหนดให้มีมาตรฐานการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ในระดับเคร่งครัด ระดับกลาง หรือระดับพื้นฐาน ให้หน่วยงานหรือองค์กรหรือส่วนงานของหน่วยงานหรือองค์กรปฏิบัติตามมาตรฐาน

/ส่วนที่ ๑๐...

ส่วนที่ ๑๐
แผนการดำเนินงานธรรมาภิบาลข้อมูลของจังหวัดเชียงราย

๑. กระบวนการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของจังหวัดเชียงราย

การบริหารจัดการข้อมูลถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินภารกิจของหน่วยงานภาครัฐทุกระดับ โดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดเชียงราย ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ จำเป็นต้องตระหนักว่า “ข้อมูล” ที่มีอยู่ในครอบครองนั้น ถือเป็นทรัพย์สินที่มีคุณค่าและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวอาจเกิดจากกระบวนการรวบรวมโดยอัตโนมัติจากระบบหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลที่เกิดจากการป้อนข้อมูลหรือการโต้ตอบระหว่างระบบกับผู้ใช้งาน เพื่อให้หน่วยงานในจังหวัดเชียงรายสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ ประมวลผล และประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการข้อมูลจึงต้องดำเนินการอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้ “ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ” จึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการบริหารจัดการข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ โดยระบุสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการข้อมูลอย่างชัดเจน ดังนั้น กระบวนการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของจังหวัดเชียงราย จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการใช้ข้อมูลภาครัฐ กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลของจังหวัดเชียงรายประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบและประเมินผล ไปจนถึงการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑) ระยะการวางแผน (Plan)

วัตถุประสงค์: เพื่อกำหนดกรอบการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน

<u>กิจกรรมหลัก:</u>

(๑) จัดตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลระดับจังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านข้อมูล

(๒) จัดทำนโยบายและแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูล จังหวัดเชียงราย เพื่อใช้เป็นกรอบดำเนินการร่วมกัน

(๓) สำรวจสถานะข้อมูลและระบบสารสนเทศของหน่วยงานต่าง ๆ และจัดทำ ทะเบียนข้อมูล (Data Catalog)

(๔) นิยามบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าของข้อมูล ผู้สร้างข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูล และผู้ให้บริการข้อมูล

(๕) กำหนดมาตรการด้านสิทธิการเข้าถึงข้อมูล การจัดชั้นความลับ และความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล

/๒) ระยะการ...

๒) ระยะการปฏิบัติ (Do)

วัตถุประสงค์: นำแผนและนโยบายไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบูรณาการได้

กิจกรรมหลัก:

(๑) จัดทำมาตรฐานการจัดเก็บและแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลของหน่วยงานสามารถเชื่อมโยงและใช้งานร่วมกันได้

(๒) พัฒนา/ปรับปรุง ระบบคลังข้อมูลกลางจังหวัด เพื่อรวบรวมและให้บริการข้อมูลร่วมกัน

(๓) จัดฝึกอบรมและ เสริมสร้างความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องด้านธรรมาภิบาลข้อมูล

(๔) บูรณาการข้อมูลจากหลายหน่วยงานเพื่อ การตัดสินใจของผู้บริหารจังหวัด และการให้บริการประชาชน

(๕) ดำเนินการควบคุมความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลตามมาตรฐานและแนวทางที่กำหนด

๓) ระยะการตรวจสอบ วัดผล และรายงานผล (Check, Measure and Report)

วัตถุประสงค์: เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลและสร้างความโปร่งใสในการดำเนินการ

กิจกรรมหลัก:

(๑) จัดทำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลข้อมูลระดับจังหวัด เช่น ความถูกต้องของข้อมูล ระดับการใช้งานข้อมูลระดับความพึงพอใจของผู้ใช้

(๒) ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลา (เช่น รายไตรมาส/รายครึ่งปี)

(๓) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการฯ และ เผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อส่งเสริมความโปร่งใส

(๔) ตรวจสอบและสุ่มประเมินคุณภาพของข้อมูลในแต่ละหน่วยงาน พร้อมบันทึกข้อเสนอแนะ

๔) ระยะการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continual Improvement)

วัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนาระบบธรรมาภิบาลข้อมูลให้ทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เทคโนโลยี และกฎหมาย

กิจกรรมหลัก:

๔.๑ นำผลการประเมินและรายงานมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการ ด้านข้อมูลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๔.๒ ทบทวนและปรับปรุง นโยบาย มาตรการ และแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ (อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง)

๔.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนและประชาชน ในการตรวจสอบและเสนอแนะแนวทางการใช้ข้อมูล

๔.๔ พัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องมือสนับสนุน การบริหารจัดการข้อมูลให้สอดคล้องกับแนวโน้มดิจิทัลภาครัฐ (Digital Government)